
SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
1. Wstęp.....	4
2. Zakres i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	4
3. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Pieńsk.....	6
3.1 <i>Położenie, ludność, układ zagospodarowania.....</i>	<i>6</i>
3.2 <i>Uwarunkowania środowiska przyrodniczego.....</i>	<i>11</i>
4. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa.....	12
5. Wyposażenie infrastrukturalne gminy.....	15
6. Gospodarka.....	26
7. Cele strategiczne Gminy Pieńsk.....	38
8. Cele operacyjne i zadania do wykonania przez Gminę Pieńsk.....	39
8.1 <i>Zrównoważony rozwój środowiskowy.....</i>	<i>39</i>
8.2 <i>Rozwój infrastruktury technicznej.....</i>	<i>46</i>
8.3 <i>Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej.....</i>	<i>54</i>
.....	56
8.4 <i>Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu.....</i>	<i>61</i>
8.5 <i>Rozwój turystyki i rekreacji</i>	<i>67</i>
8.6 <i>Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....</i>	<i>70</i>
8.7 <i>Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy.....</i>	<i>73</i>
9. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	78
10. System wdrażania, sposoby i wskaźniki monitorowania.....	81
10.1 <i>Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego</i>	<i>81</i>
10.2 <i>System monitorowania PRL-u.....</i>	<i>82</i>
10.3 <i>Komunikacja społeczna.....</i>	<i>83</i>

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

<i>10.4 Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego.....</i>	<i>83</i>
BIBLIOGRAFIA:.....	84
ŹRÓDŁA INTERNETOWE:.....	84
WYKAZ TABEL:.....	85

1. Wstęp

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, które służą realizacji Narodowego Planu Rozwoju/Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR, będzie współfinansowana ze środków Funduszy Strukturalnych.

Plan niniejszy opracowany został według wytycznych Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - Uzupelnienia Programu z dnia 25 sierpnia 2004 r. wersja ostateczna. W Działaniu 3.1 „Obszary wiejskie” oraz w Działaniu 3.2. „Obszary podlegające restrukturyzacji” przewidziane są do realizacji projekty, które mają wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz tworzą warunki dla wzrostu zatrudnienia, a także projekty, które przyczyniają się do przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych.

Według ZPORR-u warunkiem koniecznym do uzyskania dofinansowania w ramach Działania 3.1 oraz 3.2 jest załączenie do wniosku o dofinansowanie zadania inwestycyjnego Planu Rozwoju Lokalnego gminy. W planie tym powinno być ujęte zadanie, o dofinansowanie którego ubiega się gmina.

Plan Rozwoju Lokalnego jest nowoczesnym narzędziem zarządzania. Służy realizacji polityki programowania rozwoju lokalnego, regionalnego. Obejmuje on analizę i diagnozę sytuacji obecnej, wyznacza wizję rozwoju samorządu, opis planowanych zadań inwestycyjnych na najbliższe lata.

2. Zakres i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje teren miasta i gminy Pieńsk. Realizacja planowana jest od roku 2005. Przy opracowaniu uwzględniono:

- Strategię Rozwoju Gminy Pieńsk,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieńsk,
- Narodowy Plan Rozwoju,
- Politykę Unii Europejskiej dotyczącą Funduszy Strukturalnych,

Plan Rozwoju Lokalnego ma za zadanie rozpowszechnianie informacji dotyczących możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej przez potencjalnych Beneficjentów z terenu Gminy Pieńsk.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk został opracowany przy czynnym uczestnictwie, specjalnie powołanego w tym celu przez Burmistrza Miasta i Gminy Pieńsk, Zespołu. Wszystkie zawarte w PRL cele i zadania przyjęte do realizacji zostały omówione na spotkaniach roboczych organizowanych w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Pieńsku. Część zadań została opracowana w oparciu o przyjętą Strategię Rozwoju Gminy Pieńsk, jednak ze względu na jej dezaktualizację, wynikającą z upływu czasu i częściowej realizacji określonych zadań, jak też zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych uniemożliwiających realizację niektórych zadań, zaistniała konieczność wprowadzenia nowych zadań. Znaczna część z wymienionych poniżej zadań wpisuje się w działania: 3.1. – *Obszary wiejskie*, 3.2. – *Obszary podlegające restrukturyzacji* oraz 3.5. – *Lokalna infrastruktura społeczna* w ramach priorytetu 3 ZPORR – *Rozwój lokalny*.

Realizacja niektórych spośród zadań leży wyłącznie w gestii gminy. Jednak ze względu na szeroki zakres wyznaczonych zadań konieczna jest współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami, mieszkańcami.

Spośród wymienionych poniżej zadań jedynie część ma charakter inwestycyjny. Zadania inwestycyjne, których głównym inicjatorem jest Urząd Miasta i Gminy i które mogą uzyskać wsparcie ze środków Unii Europejskiej, zapisano w formie bardziej szczegółowej. Uwzględniono wszystkie inwestycje, na które gmina będzie składać wnioski o dofinansowanie ze środków unijnych, szczególnie realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Wiele z określonych zadań wykracza poza kompetencje gminy i wybiega w przyszłość, co wynika z horyzontalnego postrzegania rozwoju gminy i określania problemów ze stosownym wyprzedzeniem, aby szybciej je rozwiązywać i wyznaczać prorozwojowe ścieżki rozwojowe gminy.

3. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Pieńsk

3.1 Położenie, ludność, układ zagospodarowania

Gmina miejsko-wiejska Pieńsk położona jest w zachodniej części Dolnego Śląska, administracyjnie przynależy do powiatu zgorzeleckiego. Gmina od północy graniczy częściowo z województwem lubuskim, od północnego-wschodu oraz wschodu z gminą miejsko-wiejską Węgliniec i gminą miejsko-wiejską Nowogrodzic (powiat bolesławiecki), od południa z gminą wiejską Zgorzelec oraz na niewielkim odcinku z gminą wiejską Lubań.

Gmina Pieńsk jest nadgraniczną gminą Polski, jej zachodnią granicę z Niemcami wyznacza Nysa Łużycka.

Gminę tworzą: miasto i 9 wsi zgrupowanych w 8 sołectwach o powierzchni 110,33 km²:

- Miasto Pieńsk,
- Wieś Bielawa Dolna,
- Wieś Bielawa Górna,
- Wieś Dłużyna Dolna,
- Wieś Dłużyna Dolna,
- Wieś Lasów,
- Wieś Stojanów,
- Wieś Strzelno,
- Wieś Żarka nad Nysą,
- Wieś Żarki Średnie

Potencjał demograficzny i zmiany zachodzące w liczebności społeczeństwa, jak i struktura wiekowa wpływają na zmianę procesów w sferze społeczno – gospodarczej. Miasto i gminę Pieńsk zamieszkuje 9.683 osób¹, w tym 6.158 w mieście, co stanowi 63,6 % mieszkańców. Na jednego mężczyznę przypada 1,02 kobiety. Gęstość zaludnienia² wynosi 85,1 osoby na 1 km². Jest to niższy wskaźnik niż w powiecie zgorzeleckim (114,5 osób 1 km²) i województwie dolnośląskim (145,6 osób 1 km²). Na terenie gminy odnotowuje się dodatni

¹ dane UMIG w Pieńsku z listopada 2004r.

² dane GUS za 2002 rok

przyrost naturalny – wynosi on 0,3 osoby na 1000 mieszkańców i jest wyższy od występującego w powiecie i województwie. Odpowiednio dla powiatu wynosi on –1,5 dla województwa –1,1.

Na wielkość zaludnienia wpływa ruch naturalny ludności, czyli urodzenia i zgony oraz migracje ludności. W gminie Pieńsk odnotowuje się dodatni przyrost naturalny, ale różnica między urodzeniami a zgonami maleje i w 2002 roku wynosiła 3, przy czym w roku 1999 – 29. Cechą układu ludnościowego jest także ujemne saldo migracji. Wielu mieszkańców jest zmuszonych do opuszczenia swojej miejscowości, głównie w celu poszukiwania pracy. Różnica między napływami i odpływami ludności w liczbach bezwzględnych wynosi 8 osób. Zestawienie liczby urodzeń i zgonów oraz saldo migracji znajduje się w tabelicy 1.

Tabela 1 Ruch naturalny ludności i migracje w gminie Pieńsk w latach 1999 i 2002

Lata		Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Napływ	Odpływ	Saldo
1999	w liczbach bezwzględnych	122	93	29	83	110	-27
	na 1000 ludności	12,4	9,4	2,9	8,3	11	-2,7
2002	w liczbach bezwzględnych	80	77	3	72	80	-8
	na 1000 ludności	8,4	7,1	3,0	7,7	8,5	-0,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu

W ostatnich latach obserwuje się znaczący spadek liczby ludności w gminie, choć porównując dane z 2002 roku i 2004 roku liczba ludności w gminie wzrosła o 263 osoby, czyli 2,79%. Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest spadek liczby urodzin. W 2002 roku ludność w wieku od 0 do 2 lat wynosiła 281 osób, a w 2004 roku - 247 osób, czyli o 34

osoby mniej. Od 1990 roku liczba ludności zmniejszyła się o ponad 3,7%. Rozwój ludnościowy gminy Pieńsk ilustruje tablica 2.

Tabela 2 Rozwój ludnościowy gminy Pieńsk w latach 1995-2004

Wyszczególnienie	31.12.1995	31.12.1999	31.12.2002	22.11.2004	Wskaźnik zmian 2004/2002
Ludność ogółem, z tego	9.817	9.773	9.411	9.674	102,79
Miasto	6.182	6.180	5.980	6.154	102,91
Wieś	3.635	3.593	3.431	3.520	102,59

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych US we Wrocławiu

Przewagę ludnościową stanowią osoby w wieku produkcyjnym³ (61,87 % ogółu mieszkańców), ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 24,30% ogółu mieszkańców, ludność w wieku poprodukcyjnym – 13,83% ogółu mieszkańców. Dla porównania dla powiatu zgorzeleckiego wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 63,47%; 22,13%; 14,40%, a dla województwa dolnośląskiego: 63,74%; 20,99%; 15,27%. Porównując dane z lat 1990-2002 zauważalny jest procentowy wzrost osób w wieku produkcyjnym, niekorzystne jest zmniejszenie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym kosztem wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym. Odzwierciedla to proces starzenia się społeczeństwa. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie się liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla porównania w 1990 roku wskaźnik kształtował się na poziomie 79,9; w 1999 roku – 65,3, w 2002 roku już 61,6. Jest to korzystne zjawisko, gdyż wskaźnik obciążenia ekonomicznego liczony jako stosunek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym jest podstawowym wskaźnikiem określającym kondycję demograficzną gminy.

Niekorzystnie wygląda struktura wykształcenia mieszkańców. Osoby z wyższym wykształceniem stanowią 3,0% ogółu mieszkańców. Jest to niższy wskaźnik niż w całym powiecie, gdzie wynosi on 5,9%, jak i województwie dolnośląskim – 9,9%⁴.

³ dane GUS za 2002 rok

⁴ dane GUS za 2002 rok

Gminę cechuje wysokie bezrobocie. Likwidacja dotychczasowych miejsc pracy oraz zbyt mały stopień nowych znaczących inwestycji na tym terenie, rekompensujących utracone miejsca pracy, wpływają na wysoki poziom bezrobocia. Wskaźnik bezrobocia dla powiatu zgorzeleckiego w grudniu 2004 roku wynosił 22,6%. Porównując dane z 2002 roku zauważalny jest spadek poziomu bezrobocia. Z danych Narodowego Spisu Powszechnego, wskaźnik bezrobocia wynosił 26,6%. Porównując dane z tego okresu bezrobocie w województwie dolnośląskim wynosiło 25,6%, w gminie Pieńsk 30,7%.

Problem bezrobocia w gminie Pieńsk jest bardzo złożony. Dotyczy on zarówno mężczyzn, jak i kobiet, osób we wszystkich przedziałach wiekowych i z różnym wykształceniem. Według danych z końca listopada 2004 w PUP w Zgorzelcu zarejestrowanych było 501 kobiet i 485 mężczyzn z terenu gminy Pieńsk. Uwzględniając podział wiekowy zarejestrowanych bezrobotnych, największą grupę osób pozostających bez pracy stanowi ludność w wieku 19 - 24 lata (260 osób), często młodzież po skończeniu szkoły bez stażu pracy, znaczną grupę stanowi także ludność w wieku 45 – 54 lat, 25 – 34 oraz 35 – 54 lat. Strukturę bezrobotnych według wieku przedstawia tablica 3.

Tabela 3 Struktura bezrobotnych w gminie Pieńsk według wieku^{a)}

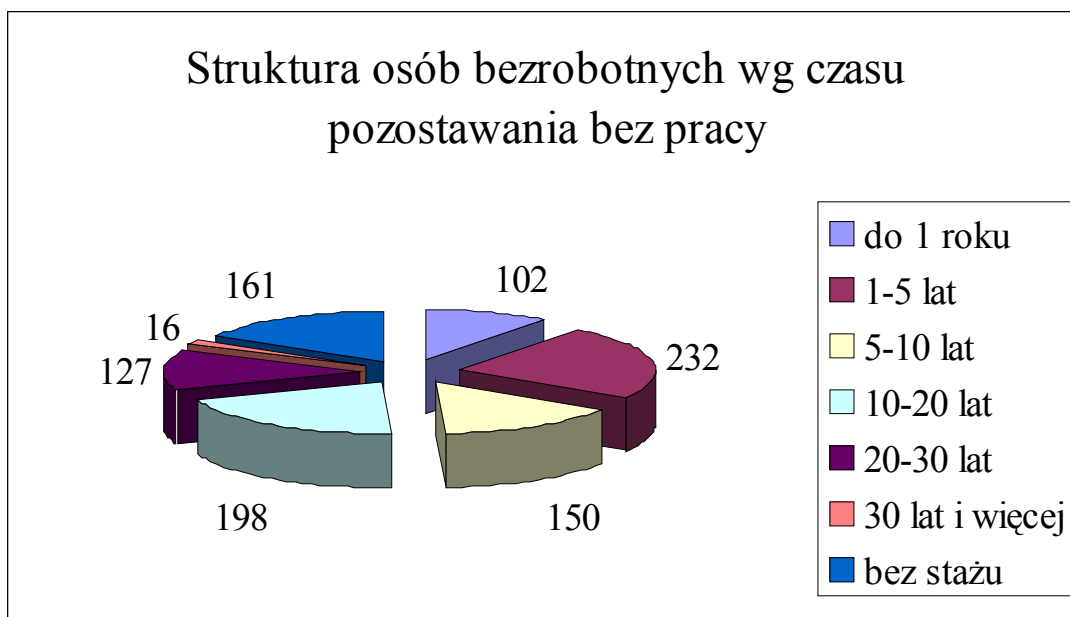
Wiek	Liczba	W tym kobiety
15-17	0	0
18-24	260	143
25-34	216	119
35-44	221	116
45-54	257	118
55-59	31	5
60-64	1	-
Razem	986	501

a) dane na koniec listopada 2004 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu

Najniższy wskaźnik bezrobocia jest wśród osób z wyższym wykształceniem (obejmuje 0,8% ogółu bezrobotnych), niestety i w tej grupie liczba osób pozostających bez pracy rośnie. Najwyższe bezrobocie występuje wśród grupy osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (47,77%) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym (31,74%). Procentową strukturę osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy prezentuje rysunek 1.

Rysunek 1.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Zgorzelcu

Na złożoność zjawiska w omawianym subregionie wpływa również zróżnicowanie bezrobocia w zależności od stażu pracy. Dominującą grupą są osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Zasadniczo bezrobocie jest najwyższe wśród osób bez stażu pracy i z zaledwie kilkuletnim doświadczeniem zawodowym. Bezrobocie jest również zróżnicowane jeśli chodzi o czas pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią osoby pozostające bez pracy ponad 2 lata. Tendencja ta występuje szczególnie u osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Gminę cechuje korzystne położenie, na co wpływa przede wszystkim przygraniczne położenie. Gmina Pieńsk usytuowana jest w strefie **rozbudowanego węzła komunikacyjnego dróg krajowych i wojewódzkich**. Przebiegają tu następujące szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym:

- Droga krajowa nr 4 Zgorzelec (Strzelno) – Wrocław o znaczeniu tranzytowym,
- Droga krajowa nr 353 Strzelno – Pieńsk (łącząca drogę krajową nr 4 z drogą nr 351),
- Droga wojewódzka nr 351 Zgorzelec – Zielona Góra,

- Linia wojewódzka Drezno – Wrocław,
- Droga kolejowa Węgliniec - Horka

Gmina Pieńsk jest gminą rolniczą. W strukturze użytkowania gruntów dominują grunty orne, które zajmują powierzchnię 4.160 ha, co stanowi 95% użytkowanych gruntów. Przewagę stanowią grunty orne (76,1% gruntów ogółem), znaczny udział stanowią łąki (14,1%). Duży potencjał dla rozwoju rolnictwa tkwi w korzystnych warunkach klimatycznych i glebowych (w części południowej dominują gleby klasy III bonitacyjnej).

3.2 Uwarunkowania środowiska przyrodniczego⁵

Gmina Pieńsk położona jest w zachodniej części Niziny Łużyckiej. Jej zachodnia część, najniżej położona, tworzy dolinę Nysy Łużyckiej i jest oddzielona od pozostałej części obszaru gminy – Pogórzem Izerskim, terasą krawędziową, która rozciąga się wzdłuż całego prawego brzegu rzeki. Obszar gminy położony jest w obrębie 2 mezoregionów: Pogórza Izerskiego i Borów Dolnośląskich.

Przez obszar gminy przepływa rzeka Nysa Łużycka, ciągnąca się wzdłuż zachodniej granicy gminy. Wpływają do niej wody rzek: Żółty Potok, Bielawka, Żarecki Potok i Potok Łażnik.

Nysa Łużycka odwadnia ponad 90% terenu gminy poprzez system dopływów naturalnych. W granicach gminy zlokalizowane są dwa główne zbiorniki Wód Podziemnych:

- w części zachodniej – niecka zewnętrznosudecka, z wodonośnymi utworami porowymi czwartorzędowymi - porowymi górnej kredy, występującymi na głębokości 100-200 m,
- na północy – zbiornik Chocianów – Gozdnicza z wodonośnymi utworami porowymi czwartorzędowymi na głębokości śr. 60 m

Na terenie gminy Pieńsk występują znaczne zasoby surowców okruchowych, głównie piasków oraz żwirów wodnolodowcowych i rzecznych, a także surowców ilastych i

⁵ na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pieńsk

kamiennych. Występują tu znaczne ilości piaskowce, wapienie i żwiry. Powierzchniowa eksploatacja surowców lokalnych przyczyniła się do degradacji środowiska naturalnego. Naturalnym czynnikiem degradującym gleby są procesy erozyjne, występujące przede wszystkim w południowo – wschodniej części gminy.

Obecnie stan czystości wód podziemnych nie budzi zastrzeżeń. Problemem jest wysoki wskaźnik zanieczyszczeń wód Nysy Łużyckiej. Niepokojące jest zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem węgla, tlenkiem węgla, dwutlenkiem siarki, węglowodorami, tlenkiem azotu i pochodnymi. Zagrożenie mogą stanowić m.in. „dzikie wysypiska śmieci” i wylewiska.

W roślinności dominują siedliska ubogich gądów, lokalnie występują wyspy siedlisk kwaśnych dębów, olsów, wzdłuż Nysy - siedliska łąkowe. W roślinności rzeczywistej dominuje sosna. Na terenach rolniczych przeważa typowa dla tych siedlisk roślinność – zbiorowiska segetalne na polach ornym oraz półnaturalne zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe na użytkach zielonych. W południowej części gminy pojawiają się pierwsze elementy roślinności typowej dla obszarów podgórskich.

Roślinność gminy jest zróżnicowana. O bogactwie flory decyduje obecność Borów Dolnośląskich, jak również fragment Doliny Nysy. W Borach zachowały się fragmenty bagiennie i torfowiska, na których występują rzadkie gatunki roślin: borówka bagienna, rosiczka okrągłolistna i pośrednia, przygielka biała, wrzosiec bagienny. Zróżnicowany jest także świat zwierzęcy. Duże kompleksy leśne sprzyjają występowaniu licznych ginących gatunków zwierząt, np. kuraków leśnych, cietrzewi, głuszców, jarząbków. Obserwuje się także wilki, ptaki drapieżne i zwierzęta związane z terenami podmokłymi. Do okazów należą m.in. bielik, kania czarna, kania ruda, bocian czarny, żuraw. Optymalne warunki życiowe znalazły tutaj żmija zygzakowata i wydra.

4. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa

Rolnictwo jest dominującą funkcją w gminie Pieńsk. Użytki rolne⁶ zajmują 4.160 ha, co stanowi 95,04% gruntów ogółem. W strukturze użytków rolnych grunty orne zajmują 3.329 ha (80,02 % użytków rolnych) sady 33 ha (0,8%), łąki 618 ha (14,86%) i pastwiska 180 ha, co stanowi 4,4% użytków rolnych.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku na terenie gminy Pieńsk było 524 gospodarstw rolnych. W strukturze wielkości dominują gospodarstwa do 1 ha oraz od 1 do 5 ha. Stanowią one 75% wszystkich gospodarstw rolnych

⁶ dane GUS za 2002 rok

w gminie. Funkcjonuje 47 gospodarstw rolnych o powierzchni 15 ha i więcej. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 8,4 ha. Nieznacznie przewyższa to średnią wielkość gospodarstwa rolnego w powiecie zgorzeleckim (7,2 ha) oraz województwie dolnośląskim (8,2 ha). Powierzchnia zasiewów zbóż mierzona w stosunku do powierzchni gruntów ornych kształtuje się na niższym poziomie (59,8%) niż w powiecie, gdzie wynosi ona 61,9%, natomiast w województwie wynosi (64,4)%.

Odpowiednie warunki glebowe (przeważają gleby dobre i średnie IV klasy bonitacyjnej) sprawiają, że wiodącym kierunkiem działalności rolniczej jest produkcja roślinna. W strukturze zasiewów przeważają zboża. Gospodarstwa rolne specjalizują się głównie w produkcji zbóż, głównie żyta i pszenicy. Dominującym zbożem jest pszenica, stanowi ponad 67,5% upraw zbożowych. Duże znaczenie ma także uprawa rzepaku i rzepiku oraz owsa. Tablica 4 przedstawia powierzchnie ziemiopłodów w 2002 roku.

Tabela 4 Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2002 roku na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach
ogółem	2.386	100,0
zboża ogółem ^a	1.992	83,6
w tym:		
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	1.872	78,5
pszenica	592	24,8
żyto	696	29,2
jęczmień	129	5,4
owies	280	11,7
pszenżyto	65	2,7
mieszanki zbożowe	110	4,6
kukurydza na ziarno	2	0,1
strączkowe jadalne na ziarno	0	0,0
ziemniaki	135	5,7
przemysłowe	231	9,7
w tym:		
buraki cukrowe	0	0,0
rzepak i rzepik	231	9,7
pastewne ^b	3	0,1
pozostałe	22	0,9
w tym warzywa	7	0,3

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002

Zdecydowanie mniejsze znaczenie w gospodarce rolnej ma produkcja zwierzęca. Wskaźnikiem, będącym podstawą analiz, jest obsada pogłowia na 100 ha użytków rolnych. W gminie Pieńsk na 100 ha użytków przypada 8,7 szt. bydła i 12,4 szt. trzody chlewnej. Pod tym względem gmina zajmuje jedną z najniższych lokat w województwie. W powiecie zgorzeleckim na 100 ha użytków rolnych przypada 9,0 szt. bydła i 12,4 szt. trzody chlewnej, w województwie wielkości te są znacznie wyższe i wynoszą odpowiednio: 13,4 szt. i 53,1 szt.

Leśnictwo w gminie odgrywa ważną rolę. Wpływa na to występowanie w północnej części gminy Borów Dolnośląskich. Powierzchnia terenów zalesionych wynosi około 3900 ha, co stanowi ponad 35% powierzchni gminy. Dominującym gatunkiem jest sosna. Skupiska leśne pełnią funkcje ekologiczne, ale lasy wykorzystywane są przede wszystkim w przemyśle drzewnym.

Użytkowanie gruntów rolnych zostało zilustrowane w tablicy 5.

Tabela 5 Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Pieńsk w 2002 roku

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków	Z ogółem [%]
Powierzchnia ogólna	11.033	100,00
Użytki rolne:	6.137	55,62
W tym:		38,01
a) Grunty orne	4.194	
b) sady	140	1,27
c) łąki	1.207	10,94
d) pastwiska	596	5,40
Lasy	3.807	34,51
Pozostałe grunty i użytki	1.089	9,87

Źródło: dane NS z 2002r. US we Wrocławiu

Do głównych organizacji i instytucji działających w obrębie wsi i rolnictwa w gminie Pieńsk należą:

- ✓ Bank Spółdzielczy w Pieńsku,
- ✓ Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Do najważniejszych instytucji współpracujących należą:

- ❖ Agencja Nieruchomości Rolnych,
- ❖ Agencja Rynku Rolnego,
- ❖ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Mimo dynamicznego rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy dla większości mieszkańców rolnictwo jest nadal głównym źródłem utrzymania. Zespół opracowujący Strategię Rozwoju Gminy Pieńsk uznał problemy związane z rolnictwem za istotne. Wskazują na to zadania strategiczne:

- Zainicjowanie tworzenia grup producenckich na wsi
- Poprawa efektywności sektora rolno-spożywczego

Działania powinny zmierzać do wspierania różnorodnych form gospodarczego organizowania działalności rolniczej na wsi i działań na rzecz poprawy warunków prowadzenia działalności rolniczej oraz podnoszenia kwalifikacji rolników, a także opracowania programu kompleksowej, długookresowej polityki terenami i gospodarki gruntami rolnymi oraz skutecznego pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na rozwój tego sektora gospodarki.

5. Wyposażenie infrastrukturalne gminy

Stan infrastruktury technicznej i społecznej jest podstawowym wskaźnikiem służącym do oceny warunków życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Pod względem rozwoju infrastruktury gmina wypada korzystnie na tle innych gmin Polski. Rozwój infrastrukturalny, pod względem niektórych kryteriów, odbiega od średniej krajowej. W celu uzupełnienia braków infrastrukturalnych i polepszenia warunków zamieszkania i atrakcyjności inwestycyjnej gmina dąży do ciągłej poprawy stanu infrastruktury.

SYSTEM WODOCIĄGOWY I KANALIZACYJNY

Długość **czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej** (bez przyłączy) wynosi 37,3 km, długość przyłączy wynosi 6,2 km. Do sieci podłączone są 624 budynki mieszkalne (2.004 mieszkań). W związku z realizacją zadania „Sanitacja i wodociągowanie terenów wiejskich gminy Pieńsk wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków” gmina będzie zwodociągowana w 100%. Na terenach wiejskich i miasta w roku 2004 wykonano 46 km sieci wodociągowej. Wodociąg będzie zasilany z miejscowego ujęcia wody w Pieńsku (rezerwa poboru wody wynosi 2000 m³/dobę). Stopień skanalizowania jest niedostateczny. Długość czynnej sieci sanitarnej (bez przykanalików) wynosi 15,9 km, zaś przykanalików 3,8 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej jest przyłączonych 428 budynków (1.699 mieszkań). Działania gminy są skierowane na podłączenie do sieci wszystkich mieszkańców gminy. W związku z realizacją zadania „Sanitacja i wodociągowanie terenów wiejskich gminy Pieńsk wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków” stopień skanalizowania gminy wyniesie około 60%. W roku 2004 wykonano kanalizacyjną o długości 33 km (obejmie miejscowości Żarki Średnie, Żarki n/Nysą i Lasów). Działania inwestycyjne w kolejnych latach mają doprowadzić do skanalizowania całego obszaru gminy.

Na terenie gminy Pieńsk funkcjonuje **mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków** w Pieńsku nad Nysą Łużycką, która dodatkowo przyjmuje ścieki ze strony niemieckiej Deszki. Przepustowość oczyszczalni ścieków wynosi 1800 m³/dobę, a po modernizacji będzie wynosić 2300 m³/dobę.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Pieńsk jest 30,2 km **dróg gminnych**, w tym 17,2 km w granicach administracyjnych miasta. Drogi posiadają nawierzchnie trwałe, stan nawierzchni 40% dróg ocenia się jako dobry, natomiast 60% dróg wymaga remontów.

Większość miejscowości gminnych jest dobrze skomunikowana z siedzibą gminy, jak również miastem powiatowym Zgorzelec. Obszar gminy, dzięki przechodzącym przez jej terytorium ważnym szlakom drogowym i linii kolejowej, jest dobrze skomunikowany. Stwarza to duże możliwości rozwoju gminy i powinno zostać wykorzystane jako atut i być impulsem przyciągania inwestorów zewnętrznych.

1 stycznia 2005 roku gmina przejmie od Powiatu Zgorzeleckiego trzy drogi celem poprawy istniejącej infrastruktury drogowej i zapewnienia prawidłowej komunikacji na terenie gminy Pieńsk. Corocznie prowadzone są zadania inwestycyjne w zakresie poprawy infrastruktury drogowej, w miarę posiadanych środków, wykonywanych jest średnio rocznie około 0,7 km nowych nawierzchni.

Na terenie całej gminy działa **oświetlenie uliczne**. Zadania gminy w tym zakresie powinny skupić się jedynie na uzupełnieniu oświetlenia przez budowę nowych punktów.

GOSPODARKA ODPADAMI

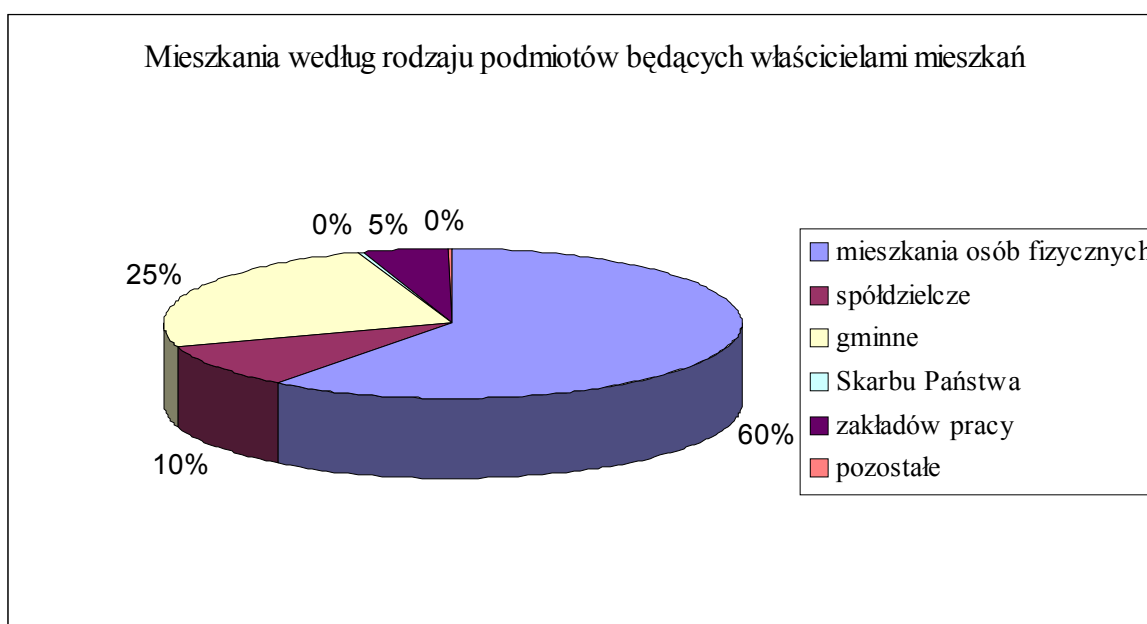
Na terenie gminy funkcjonuje **gminne składowisko odpadów komunalnych** w Pieńsku. Jest eksploatowane od 1994 roku. Planuje się, że jego zamknięcie nastąpi w 2005 roku. W związku z wysokimi kosztami związanymi z ewentualnym powstaniem składowiska odpadów, a później utrzymaniem, likwidacją, rekultywacją i monitoringiem władze nie będą podejmowały prac nad budową składowiska odpadów na terenie gminy. Ponadto ustawy i przepisy dotyczące gospodarki odpadami wskazują na zasadność budowy większych składowisk obsługujących mieszkańców kilku jednostek terytorialnych. Władze gmin muszą podjąć decyzję o składowaniu odpadów w Jędrzychowicach lub Lubaniu. Konieczne jest nawiązanie współpracy z jednym z administratorów.

Tereny wiejskie gminy Pieńsk nie są zaopatrywane w **gaz sieciowy**. Wynika to z dużego rozproszenia zabudowy i niewielkiego zużycia tego produktu, co powodowałoby zbyt wysokie koszty jednostkowe 1 m³ gazu. Gaz sieciowy GZ-50 jest doprowadzony do miasta, wybudowano stację redukcyjno – pomiarową I-go stopnia o przepustowości 7000 m³/h. Działania gminy będą zmierzać do rozwoju sieci gazowej w mieście.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku wynika, że w gminie Pieńsk jest 2.825 mieszkań, zasoby mieszkaniowe liczą 10.692 izb. Substancja mieszkaniowa jest przestarzała, wiele budynków wymaga remontów. Należy pamiętać, że odpowiednie warunki mieszkaniowe stymulują wzrost poziomu życia, wpływają na wzrost mobilności społeczeństwa, jak również wpływają na atrakcyjność gminy, w tym atrakcyjność inwestowania.

Większość zasobów mieszkaniowych jest własnością osób fizycznych (1.725 mieszkań), znaczna część znajduje się w zarządzie gminy (623), 275 mieszkań stanowi własność spółdzielni. Strukturę własnościową mieszkań ilustruje rysunek 2.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US we Wrocławiu

Blisko 25% mieszkań znajduje się w zarządzie gminnym, jest to o 5% mniej niż w roku 1990. Zmniejszenie udziału zasobów komunalnych w ogólnej strukturze zasobów mieszkaniowych wynika z wyprzedaży mieszkań osobom fizycznym. Na 1 osobę przypada 1,10 izby i jest to wyższy wskaźnik niż w roku 1990, gdzie wynosił on 0,93 izby mieszkalnej. Poprawa tego wskaźnika nie wynika z ożywienia budownictwa na terenie gminy, ale ze zmniejszenia liczby mieszkańców, na co decydujący wpływ ma niewielki dodatni przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Na 1 osobę przypada 19,6 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Pod względem powierzchni użytkowej mieszkania wielkości nie odbiegają od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Działania gminy w tej dziedzinie powinny skupić się na pracach remontowych komunalnych zasobów mieszkaniowych i wyznaczaniu terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Należy mieć na uwadze stosowne zapisy w tworzonym miejscowym planie przestrzennego zagospodarowania gminy. Istotne byłoby również wspieranie budownictwa społecznego, np. przez system ulg, pomoc prawną, uzbrojenie nowych terenów.

O warunkach życia społeczności lokalnej decyduje również wyposażenie i stan elementów infrastruktury społecznej.

SZKOLNICTWO

Na terenie gminy Pieńsk zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- Przedszkole Publiczne nr 1 w Pieńsku,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Pieńsku,
- Szkoła Podstawowa w Dłużynie Dolnej,
- Gimnazjum w Pieńsku

W gminie Pieńsk sytuacja demograficzna na tle innych gmin wygląda w miarę korzystnie. Odnotowuje się dodatni przyrost naturalny, lecz liczba uczniów na przestrzeni ostatnich kilku lat zmniejszyła się. W roku szkolnym 2004/2005 liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjum wynosi 1.182 uczniów.

Zestawienie liczby uczniów i liczby nauczycieli w poszczególnych szkołach podstawowych i gimnazjum oraz przedszkolu ilustruje tablica 6.

Tabela 6 Liczba uczniów i nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych gminy Pieńsk

Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba nauczycieli w etatach
Przedszkole Publiczne nr 1 w Pieńsku	143	11	9,43

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Szkoła Podstawowa nr 1 w Pieńsku	626	51	46,96
Szkoła Podstawowa w Dłużynie Dolnej	133	17	14,09
Gimnazjum w Pieńsku	423	41	36,49

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieńsku

W/w placówki oświatowe prowadzą współpracę międzynarodową w zakresie wymiany uczniów i doświadczeń.

Gimnazjum w Pieńsku

Współpraca Gimnazjum z Mittelschule w Zodel rozpoczęła się od wizyty przedstawicieli placówki Pieńskiej w Niemczech w grudniu 2000 roku. Na spotkaniu wyrażono chęć dalszych rozmów i ustalono termin spotkania zarówno w Mittelschule w Zodel, jak i w Gimnazjum w Pieńsku. Odkonano wiele różnych imprez, m.in.:

- Spotkania Dyrektorów szkół w celu opracowania umowy o partnerstwie (została podpisana w czerwcu 2001 roku) projektu językowego oraz o utworzeniu w Zodel klas polsko – niemieckich,
- Przeprowadzono lekcje pokazowe dotyczące kultury, kuchni, zwyczajów, geografii, religii obu narodów,
- Uczestnictwo zespołu muzycznego Gimnazjum w sesji gminy Neisseaue

W styczniu 2000 roku Gimnazjum w Pieńsku rozpoczęło również rozmowy o współpracy z Gimnazjum w Rothemburgu. Przeprowadzone rozmowy z Burmistrzem oraz Dyrektorem szkoły w Rothenburgu oraz ustalone harmonogramy spotkań dają podstawę do tego, aby mieć nadzieję na podpisanie w najbliższym czasie międzyszkolnej umowy o współpracy.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Pieńsku

Współpraca Szkoły z placówkami oświatowymi w Niemczech rozpoczęła się w roku szkolnym 1996/1997 od nawiązania przyjacielskich kontaktów ze szkołą w Jonsdorf, niedaleko Zittau. Organizowane spotkania międzyszkolne dotyczyły przede wszystkim zapoznania się z kulturą, historią, tradycjami, geografią, terenami rekreacyjnymi poszczególnych regionów. W roku szkolnym 2000/2001 współpraca polsko – niemiecka rozszerzona została o kontakty ze szkołą Podstawową w Zodel, co przejawiało się m.in. spotkaniami oficjalnymi zarówno młodzieży, jak i grona pedagogicznego. Szesnastego stycznia 2002 roku podpisano umowę o współpracy między szkołami. Każdego roku odbywają się spotkania Dyrektorów obu placówek i osób, które koordynują działalność i ustalają harmonogram spotkań i imprez.

Szkoła Podstawowa w Dłużynie Dolnej

Współpraca polsko – niemiecka w/w placówki rozpoczęła się w roku szkolnym 2001/2002. Szkoła nawiązała kontakt ze Szkołą Podstawową w Rothenburgu poprzez wysłanie oficjalnego pisma do Dyrektora szkoły niemieckiej, w którym to piśmie zaproszono do rozmów w celu ustalenia terminu pierwszego spotkania. Szóstego marca 2002 roku odbyło się pierwsze spotkanie na terenie szkoły w Rothenburgu, na którym polska strona przekazała wzór umowy o współpracy do uzgodnienia przed podpisaniem. Umowa finalna została podpisana 18.09.2002 roku.

Przedszkole Publiczne nr 1 w Pieńsku

W roku szkolnym 1999/2000 Dyrektor Przedszkola wystąpił z zapytaniem o współpracę do Przedszkola niemieckiego w Gross-Krausche. W czerwcu 2000r. zorganizowano spotkanie w Niemczech, na którym zaprezentowano program artystyczny na temat „Słońce, lato, zabawa”. W 2002 roku Przedszkole w Deschka wystąpiło z propozycją współpracy. Na organizowanych spotkaniach wyrażono chęć dalszych kontaktów oraz ustalenie w przyszłości harmonogramu współpracy. Umowy zostały podpisane z obu przedszkolami w 2003 roku.

Pod względem poziomu wykształcenia mieszkańców gmina Pieńsk odbiega od poziomu wykształcenia w powiecie i województwie.

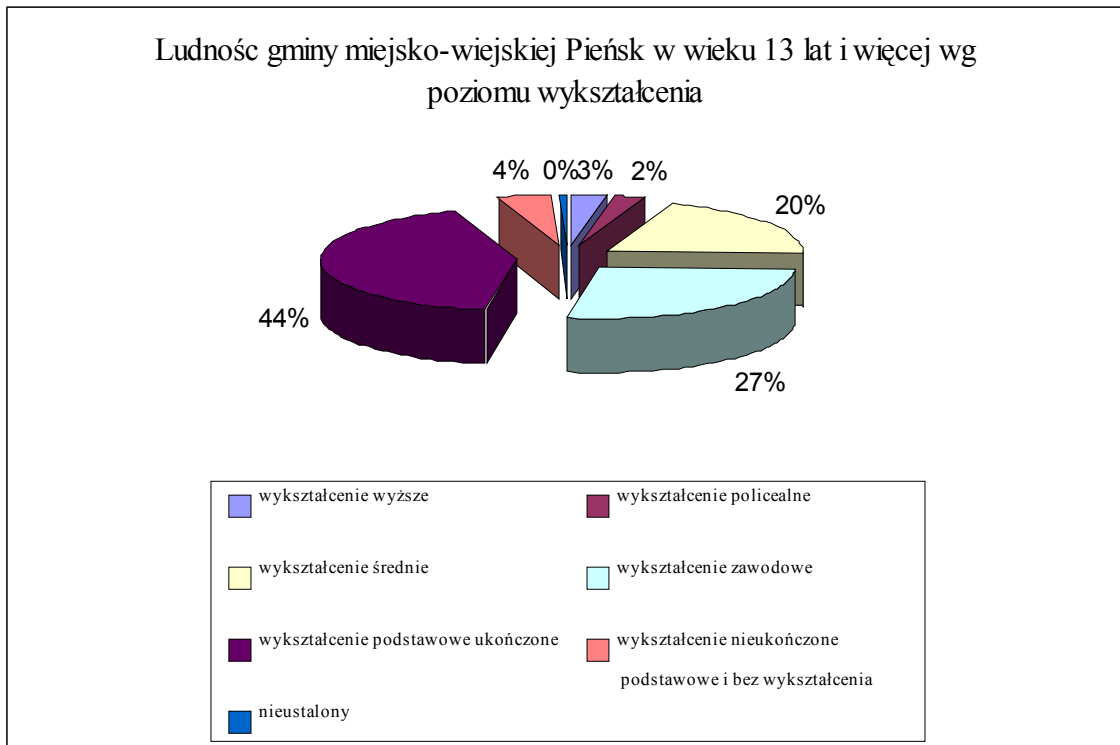
Mankamentem jest niski odsetek osób z wykształceniem wyższym. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią 3% ogółu społeczeństwa. Znacznie słabiej sytuacja przedstawia się na terenach wiejskich gminy Pieńsk. Spośród mieszkańców miejscowości wiejskich osoby z wykształceniem wyższym stanowią 2%. Największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym⁷ i zasadniczym zawodowym. Tablica 7 prezentuje zjawisko wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Dla porównania tego zjawiska w makroskali, ludność powiatu z wyższym wykształceniem stanowi 5,9% ogółu mieszkańców, województwa dolnośląskiego – 9,9%.

Tabela 7. Ludność gminy Pieńsk według poziomu wykształcenia w wartościach bezwzględnych i w ujęciu procentowym

L.p.	Poziom wykształcenia	Liczba osób	Udział procentowy
1	wyższe	239	3,04
2	policealne	187	2,38
	średnie, w tym:	1570	19,96
3	średnie ogólnokształcące	290	3,69
	średnie zawodowe	1280	16,27
4	zasadnicze zawodowe	2136	27,16
5	podstawowe ukończone	3347	42,56
6	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	349	4,44
7	nieustalony	36	0,46
	ogółem	7864	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2002 roku

⁷ dotyczy ludności w wieku 13 lat i więcej (część z nich nie zakończyła edukacji)

Rysunek 2. Ludność gminy miejsko-wiejskiej w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia

KULTURA I SPORT

Działalność kulturalną w gminie koordynuje *Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Pieńsku*. W swojej działalności MGOK realizuje zadania ukierunkowane na rozbudzenie zainteresowań i potrzeb społeczności lokalnej, przygotowanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, kształtowanie wzorców i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Ośrodek prężnie działa w kierunku kształtowania zainteresowań mieszkańców gminy, ich wszechstronnemu rozwojowi i nawiązywaniu nowych kontaktów, także z zagranicą. Do zadań realizowanych przez MGOK należą:

- Organizowanie ognisk, kół, sekcji i zajęć kulturalnych,
- Organizowanie imprez kulturalnych,
- Rozwój współpracy ze związkami i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy,
- Organizowanie wystaw, plenerów, spotkań i wspomaganie działalności miejscowych twórców kultury,

- Współorganizacja imprez kulturalnych w ramach współpracy ze środowiskami lokalnymi,
- Rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych,

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Pieńsku organizuje corocznie około 50 imprez kulturalnych. Spośród zorganizowanych w 2004 roku należy wymienić takie jak:

- ✓ Powitanie Nowego Roku – dyskoteka,
- ✓ Finał XII Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- ✓ Teatr Profilaktyczny z Krakowa,
- ✓ Turniej Tańca Towarzyskiego,
- ✓ Zabawy Karnawałowe,
- ✓ Zimowisko 2004 w Domu Kultury,
- ✓ Wystawa Grafiki i Zajęć artystów polskich i czeskich,
- ✓ Koncert muzyki,
- ✓ Rozgrywki w tenisa stołowego Gimnazjum,
- ✓ „Spotkanie przy śledziku”,
- ✓ Spotkanie kobiet niemieckich z kobietami polskimi,
- ✓ Akademię z okazji Dnia Kobiet,
- ✓ Konkursy recytatorskie,
- ✓ Liczne konkursy i teatryki,
- ✓ Powitanie wiosny,
- ✓ Uroczystości LIX Rocznicy Forsowania Nysy Łużyckiej pod Toporowem,
- ✓ Uroczystość Narodowego Święta Konstytucji,
- ✓ Festyn z okazji Dnia Dziecka,
- ✓ Mistrzostwa Dolnego Śląska w Sportach Siłowych,
- ✓ Rocznica II Wojny Światowej,

- ✓ Dożynki Gminne,
- ✓ Narodowe Święto Niepodległości,
- ✓ VI Turniej o Puchar Burmistrza w Sportach Siłowych,
- ✓ Mikołaj,
- ✓ Jasełka,
- ✓ Sylwester,

W miejscowościach wiejskich ośrodkami kultury są świetlice wiejskie. W swoich zasobach komunalnych Gmina posiada 5 świetlic zlokalizowanych w miejscowościach:

- Świetlica wiejska w Żarkach Średnich,
- Świetlica wiejska w Bielawie Górnej,
- Świetlica wiejska w Stojanowie,
- Świetlica wiejska w Lasowie,
- Świetlica wiejska w Żarkach nad Nysą

Na terenie gminy działa **biblioteka publiczna w Pieńsku** z dwoma oddziałami: dla dorosłych i dla dzieci. Biblioteka posiada trzy filie w miejscowościach: Dłużyna Dolna, Żarki Średnie, Stojanów. Biblioteka Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Pieńsku zajmuje cały parter w budynku komunalnym. Filia w Dłużynie Dolnej ma siedzibę w Szkole Podstawowej w Dłużynie Dolnej. Filia w Żarkach Średnich znajduje się w sali gimnastycznej po byłej Szkole Podstawowej w Żarkach Średnich. Filia w Stojanowie zlokalizowana jest w budynku świetlicy wiejskiej w Stojanowie.

Liczba woluminatów na 1000 ludności wynosi 4.771,6 szt. Sukcesywnie wzrasta księgozbiór biblioteczny. W 1990 roku księgozbiór liczył niecałe 4.000 woluminatów na 1000 ludności, w 2002 roku ponad 4.700 woluminatów. Według danych z 1 października 2004 roku księgozbiór biblioteki gminnej liczy 45.640 szt.

W gminie działa 1 przychodnia lekarska i 1 ośrodek zdrowia.

Działalność sportowa jest dobrze rozwinięta. Na terenie gminy działają:

- ❖ 1 stadion w Pieńsku,
- ❖ Wiejskie boisko sportowe w Dłużynie Dolnej,
- ❖ Wiejskie boisko sportowe w Żarkach Średnich,
- ❖ Wiejskie boisko sportowe w Lasowie,
- ❖ Boisko przyszkolne przy Szkole Podstawowej w Dłużynie Dolnej,
- ❖ Boisko przyszkolne przy Szkole Podstawowej nr 1 w Pieńsku

6. Gospodarka

Atutem gminy jest korzystne usytuowanie gminy w strefie przygranicznej. Gmina od zachodu sąsiaduje z Niemcami, położona jest w odległości 9 km od przejścia granicznego Jędrzychowice-Ludwigsdorf i w nieco większej odległości z innymi przejściami z Niemcami, jak i z Czechami. W bliskiej perspektywie jest budowa kładki pieszo-rowerowej Pieńsk-Deschka. Przez teren gminy przechodzą ważne szlaki komunikacji drogowej, takie jak: droga krajowa nr 4 Zgorzelec - Wrocław, droga wojewódzka nr 351 Zgorzelec – Zielona Góra, droga wojewódzka 353 łącząca drogę krajową nr 4 z drogą nr 351. Takie położenie determinuje lokalizację nowych inwestycji, które mogą przyczynić się do wzrostu zatrudnienia. Gmina, w celu przyciągnięcia nowych inwestorów, stosuje system ulg i preferencji. Należą do nich:

- Uzbrojenie terenu pod inwestycje,
- Dostosowanie Planu Miejscowego do warunków zainwestowania,
- Zwolnienie z podatku od nieruchomości dla podmiotów rozpoczynających działalność na terenie miasta i gminy:
 - 100% w pierwszym roku kalendarzowym należnego podatku przy zatrudnieniu średnio-rocznym 15 pracowników,
 - 75% w drugim roku kalendarzowym należnego podatku przy zatrudnieniu 15 pracowników,
 - 50% w trzecim roku kalendarzowym należnego podatku przy zatrudnieniu średnio-rocznym 20 pracowników,

- 20% ulga w podatku od nieruchomości dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie handlu i usług
- Długoterminowe ulgi podatkowe dla dużych inwestorów

Na terenie gminy działają 704 podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON. Dominują podmioty prywatne, które stanowią ponad 85,8% ogółu, z czego 78,8% stanowią osoby fizyczne. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 1990-1995 wzrosła prawie ośmiokrotnie, a w latach 1995-2002 o kolejne 200%. Tabelaryczne zestawienie podmiotów gospodarczych przedstawia tablica 8.

Tabela 8 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w 2002r.

Pozycja	Liczba podmiotów
ogółem	704
sektor publiczny	100
sektor prywatny	604
z ogółem:	
- jednostki budżetowe	8
- przedsiębiorstwa państwowe	1
- spółki prawa handlowego	14
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	6
- osoby fizyczne	476

Źródło: Rocznik Statystyczny GUS 2003

Najważniejszymi zakładami i instytucjami działającymi na terenie gminy są:

- ✓ Huta Szkła „Lucyna”,
- ✓ Pieńskie Huty Szkła „Łużyce” Sp. z o.o.,
- ✓ HEYE – FABRYKA FORM SZKLARSKICH Sp. z o.o.,
- ✓ Firma Mebli Komfortowych „Adam” Sp. z o.o.,
- ✓ AGREA S.A. Zakład Ogrodniczy Czerwona Woda – Dłużyna Górna,
- ✓ Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Pieńsku,
- ✓ PPUP Poczta Polska, Rejonowy Urząd Pocztowy w Jeleniej Górze,

- ✓ Stacja Paliw „CEWAL” s.c. w Pieńsku,
- ✓ Stacja Paliw GROIL s.c. Lasów,
- ✓ PGNiG S.A. Regionalny Oddział Przesyłu we Wrocławiu,
- ✓ Łużycki Oddział Straży Granicznej w Lubaniu,
- ✓ Zakład Usług Komunalnych w Pieńsku,
- ✓ Urząd Miasta i Gminy w Pieńsku,
- ✓ Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Pieńsku,
- ✓ Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Pieńsku,
- ✓ Gimnazjum w Pieńsku,
- ✓ Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pieńsku,
- ✓ Szkoła Podstawowa w Dłużynie Dolnej,
- ✓ Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, Komisariat Policji w Pieńsku,
- ✓ Nadleśnictwo Pieńsk

Specyfikę gospodarki lokalnej w wyraźny sposób odzwierciedla struktura organizacyjno – prawna i własnościowa podmiotów gospodarczych w gminie. Wg tej klasyfikacji dominują podmioty działające w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; dalej w systematyce są podmioty działające w branży budowlanej (18,3%) i sekcji transport, gospodarka magazynowa i łączność (8,3%). Strukturę działalności gospodarczej wg sekcji EKD prezentuje tablica 9. Analizując dane zaprezentowane w tabeli 9 widoczny jest wzrost podmiotów gospodarczych działających w sekcjach: budownictwo (o ponad 200%), hotele i restauracje (140%) oraz pozostałej działalności usługowej, komunalnej, społecznej i indywidualnej. Mimo wzrostu liczby podmiotów w poszczególnych sekcjach ogólna liczba podmiotów uległa zmniejszeniu o 7,7%.

Tabela 9 Struktura działalności gospodarczej wg sekcji EKD w latach 1990 – 2002

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.1999		Stan na 31.10.2004	Wskaźnik zmian 2004/1999 /w %/
Podmioty gospodarcze ogółem	W liczbach bezwzględnych	532	491	92,3
z tego: A – rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	W liczbach bezwzględnych	31	16	51,6
	W ujęciu procentowym	5,8	3,3	-
D – przetwórstwo przemysłowe	W liczbach bezwzględnych	64	31	48,4
	W ujęciu procentowym	12,0	6,3	-
F – budownictwo	W liczbach bezwzględnych	42	90	214,3
	W ujęciu procentowym	7,9	18,3	-

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.1999		Stan na 31.10.2004	Wskaźnik zmian 2004/1999 /w %/
G – handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	W liczbach bezwzględnych	238	225	94,5
	W ujęciu procentowym	44,7	46,0	-
H – hotele i restauracje	W liczbach bezwzględnych	15	21	140
	W ujęciu procentowym	2,8	4,3	-
I – transport, gospodarka magazynowa i łączność	W liczbach bezwzględnych	50	41	82
	W ujęciu procentowym	9,4	8,3	-
J – pośrednictwo finansowe	W liczbach bezwzględnych	9	7	77,8
	W ujęciu procentowym	1,7	1,4	-
K – obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	W liczbach bezwzględnych	44	20	45,5
	W ujęciu procentowym	8,3	4,0	-
M – edukacja	W liczbach bezwzględnych	5	7	71,4
	W ujęciu procentowym	0,9	1,4	-
N – ochrona zdrowia i opieka społeczna	W liczbach bezwzględnych	12	5	41,7
	W ujęciu procentowym	2,3	1,0	-
O – pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	W liczbach bezwzględnych	19	28	147,4
	W ujęciu procentowym	3,6	5,7	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US we Wrocławiu

Turystyka

Bory Dolnośląskie, Dolina Nysy, poprzez swoje wyjątkowe cechy związane z bogatą i różnorodną przyrodą i krajobrazem, stwarzają dogodne warunki rozwoju i rekreacji. Dodatkowym czynnikiem determinującym rozwój jest sąsiedztwo z Niemcami. Duże, zwarte przestrzenie zajmują zróżnicowane ekosystemy leśno – łąkowe. Stwarza to duży potencjał dla rozwoju turystyki, w tym agroturystyki.

Przemiany w turystyce i przystąpienie do Wspólnoty Europejskiej stwarzają duże możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji w gminie. Aktywność gminy i jej mieszkańców musi być nakierowana na maksymalne wykorzystanie pojawiających się możliwości inwestycyjnych i organizacyjnych dla rozwoju usług na terenach wiejskich. Rozwój turystyki powinien być powiązany z działaniami innych samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych.

**WAŻNIEJSZE PROBLEMY DOTYKAJĄCE SPOŁECZNOŚĆ
LOKALNĄ GMINY PIĘŃSK**

- ❑ Zdekapitalizowana substancja mieszkaniowa,
- ❑ Brak selektywnej zbiórki odpadów,
- ❑ Niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- ❑ Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna,
- ❑ Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców,
- ❑ Brak odpowiedniej bazy turystyczno – noclegowej umożliwiającej wykorzystanie walorów turystyczno – krajobrazowych,
- ❑ Brak odpowiedniej bazy sportowej

ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY PIEŃSK

Celem analizy S.W.O.T (od angielskich nazw: strenghts – siły, weaknesses - słabości, oportunities – możliwości, threats – zagrożenia) jest rozpoznanie sił i słabości gminy, czyli mocnych i słabych stron (analiza wewnętrzna) oraz wynikających ze stanu obecnego i przyszłych zmian otoczenia jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna).

Mocne strony	Słabe strony
---------------------	---------------------

- Położenie w sąsiedztwie granicy polsko - niemieckiej,
- Liczne ulgi i udogodnienia dla inwestorów,
- Uzbrojone tereny nadające się pod działalność gospodarczą położone w mieście,
- Dobre skomunikowanie gminy przez gęstą sieć drogową oraz linię kolejową łączącą gminę z powiatem i zagranicą,
- Rozwinięty przemysł szklarski,
- Wprowadzenie zorganizowanej zbiórki odpadów we wszystkich miejscowościach gminnych,
- Prężna działalność lokalnych stowarzyszeń i grup kulturalnych,
- Duże rezerwy oczyszczalni ścieków w Pieńsku,
- Wysoki stopień zwodociagowania gminy,
- Wysoki odsetek użytków zielonych w ogólnej strukturze gruntów rolnych,
- Atrakcyjne komponenty środowiska naturalnego (Bory Dolnośląskie), występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt,
- Znaczne pokłady wody, które mogą być wykorzystywane w celach gospodarczych,
- Duże kompleksy leśne,
- Duże nakłady piasków i żwirów,
- Licznie organizowane przez MGOK cykliczne, otwarte imprezy masowe (widowiskowe) z dużą ilością
- Brak kompleksowej informacji o terenach inwestycyjnych,
- Niewystarczające zainteresowanie inwestycyjne podmiotów zewnętrznych,
- Niewykorzystane zdolności produkcyjne podmiotów gospodarczych,
- Wysoki stopień bezrobocia,
- Brak rozwiązań systemowych na poziomie gminnym wspierających drobną przedsiębiorczość lokalną,
- Bariera mentalna – niewystarczająca aktywność części mieszkańców w poszukiwaniu dodatkowych źródeł dochodu, zmiany dotychczasowej działalności,
- Rozdrobnienie i przeludnienie agrarne, niedoinwestowanie gospodarstw rolnych i organizacja rynku rolnego,
- Brak organizacji gospodarczych rolników,
- Niska wartość bonitacyjna gleb,
- Brak systemu oczyszczania ścieków w wielu miejscowościach gminnych,
- Zły stan nawierzchni wielu dróg na terenie gminy,
- Brak systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- Brak odpowiedniej bazy sportowej,
- Brak odpowiedniej bazy turystyczno – noclegowej umożliwiającej wykorzystanie walorów turystyczno – krajobrazowych,

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Szanse	Zagrożenia
---------------	-------------------

- Wzrost gospodarczy w Polsce,
 - Członkostwo w UE: zniesienie istniejących barier handlowych, wzrost znaczenia korytarza transportowego A-4,
 - Perspektywa kolejnych inwestycji - nowe miejsca pracy,
 - Możliwość wykorzystania środków zewnętrznych – funduszy UE dostępnych na restrukturyzację rolnictwa; w szczególności na: rozwój przetwórstwa spożywczego, wsparcie budowy infrastruktury, tworzenie nowych miejsc pracy i pomoc w inwestycjach gospodarczych,
 - Uzbrojenie terenów wiejskich,
 - Gospodarcza promocja gminy,
 - Tworzenie nowych miejsc pracy,
 - Skuteczne pozyskiwanie nowych inwestorów przez samorząd gminny,
 - Modernizacja zakładów przemysłowych,
 - Stworzenie samorządowego mechanizmu wspomagania rozwoju lokalnych podmiotów gospodarczych,
 - Wspólne przedsięwzięcia inwestycyjne z przygranicznymi gminami niemieckimi,
 - Dalsza gazyfikacja miasta,
 - Budowa mieszkań komunalnych,
 - Rozwój agroturystyki,
 - Wykorzystanie walorów krajobrazowych i obiektów zabytkowych dla rozwoju funkcji
- Wysokie wymagania wobec rolnictwa związane z członkostwem w Unii Europejską w okresie przejściowym,
 - Zagrożenia dla przedsiębiorstw działających w otoczeniu rolnictwa związane z obecną sytuacją i perspektywami zmian w rolnictwie,
 - Niewielkie tempo wzrostu inwestycji w gminie,
 - Wzrost bezrobocia,
 - Wzrost zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkomania),
 - Dewastacja środowiska naturalnego,
 - Odpływ młodych, wykształconych ludzi z gminy,
 - Stagnacja poziomu uczestnictwa Polaków w turystyce krajowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Pieńsk i innych dokumentów źródłowych oraz uzgodnień z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy w Pieńsku

7. Cele strategiczne Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego wyznacza cele i zadania realizowane przez gminę Pieńsk w najbliższych latach. Zadania gminy będą skierowane na realizację celów strategicznych. Wyznaczają one główne kierunki działań samorządu oraz zainteresowanych podmiotów, czyli organizacji pozarządowych, przedstawicieli sektora prywatnego, przedstawicieli instytucji sektora publicznego, czy mieszkańców.

Nie wszystkie zadania mogą i muszą być realizowane wyłącznie przez władze lokalne. Udział innych podmiotów wzmacnia efektywność działań, zwiększa także krąg osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację zadań i zmniejsza udział środków wydatkowanych z budżetu gminy. Władze gminy będą zabiegały o dofinansowanie wielu inwestycji ze środków unijnych, powiatu, województwa, budżetu państwa, funduszy i sponsorów.

Określono następujące cele strategiczne:

Cel 1) Zrównoważony rozwój środowiskowy

Cel 2) Rozwój infrastruktury technicznej

Cel 3) Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej

Cel 4) Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu

Cel 5) Rozwój turystyki i rekreacji

Cel 6) Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Cel 7) Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy

8. Cele operacyjne i zadania do wykonania przez Gminę Pieńsk

8.1 Zrównoważony rozwój środowiskowy

W ramach 1 celu strategicznego „Zrównoważony rozwój środowiskowy” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 1.1 Poprawa stanu powietrza
- 1.2 Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami
- 1.3 Mieszkańcy świadomi ekologicznie
- 1.4 Ochrona naturalnych komponentów środowiska
- 1.5 Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska

Programy w zakresie celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza” przedstawiają się następująco:

1.1.1 Propagowanie dla środowiska źródeł ogrzewania (gaz, biomasa) oraz termomodernizacja budynków wśród podmiotów i użytkowników indywidualnych

1.1.2 Zmiany sposobu ogrzewania we wszystkich budynkach użyteczności publicznej

1.1.3 Szerzenie akcji termomodernizacyjnej budynków mieszkalnych

Programy w zakresie celu operacyjnego 1.2 „Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami” przedstawiają się następująco:

1.2.1 Zorganizowanie w każdej miejscowości gminnej segregacji „u źródła”, co doprowadzi do zminimalizowania ilości odpadów trafiających na składowiska (tworzywa sztuczne, makulatura, szkło)

1.2.2 Opracowanie projektu zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów w Pieńsku oraz zamknięcie składowiska

1.2.3 Likwidacja i rekultywacja terenów „dzikich wysypisk”

Cel operacyjny 1.3 „Mieszkańcy świadomi ekologicznie” określa do realizacji program:

1.3.1 Intensywne programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych

W ramach celu operacyjnego 1.4 „Ochrona naturalnych komponentów środowiska” wytypowano do realizacji programy:

1.4.1 Opracowanie koncepcji programu zwiększenia zalesienia i zadrzewienia gminy

1.4.2 Objęcie ochroną jako użytki ekologiczne obiektów w Dolinie Nysy i w Borach Dolnośląskich

1.4.3 Kierowanie się w gminnej polityce zagospodarowania zasobami przyrody – zarówno w stosunku do obiektów chronionych, jak i w stosunku do całego terenu gminy

1.4.4 Występowanie do wojewody o wprowadzenie pozostających w jego kompetencji form ochrony przyrody, szczególnie utworzenie obszaru chronionego krajobrazu obejmującego Bory Dolnośląskie

W zakresie celu operacyjnego 1.5 „Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska” określono program:

1.5.1 Skuteczne egzekwowanie przepisów ochrony środowiska wobec podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 10 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
1.1.1	Propagowanie dla środowiska źródeł ogrzewania (gaz, biomasa) oraz termomodernizacja budynków wśród podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych	2005-2014	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wg potrzeb	Organizacje pozarządowe, Narodowy lub Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Gmina Pieńsk
1.1.2	Zmiana sposobu użytkowania we wszystkich budynkach użyteczności publicznej	Od 2006 roku	Gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, Narodowy lub Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, sektor prywatny
1.1.3	Szerzenie akcji termomodernizacyjnej budynków mieszkalnych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, mieszkańcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 11 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.2 „Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
1.2.1	Zorganizowanie w każdej miejscowości gminnej segregacji „u źródła”, co doprowadzi do zminimalizowania ilości odpadów trafiających na składowiska (tworzywa sztuczne, makulatura, szkło)	2006-2008	Gmina Pieńsk, mieszkańcy	300.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
1.2.2	Opracowanie projektu zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów w Pieńsku oraz zamknięcie składowiska	2007-2008	Gmina Pieńsk	600.000 zł	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
1.2.3	Likwidacja i rekultywacja terenów „dzikich wysypisk”	Od 2008 roku	Gmina Pieńsk	50.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 12 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.3 „Mieszkańcy świadomi ekologicznie”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
1.3.1	Intensywne programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych	Od 2005 roku	Gmina Pieńsk, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	10.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 13 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.4 „Ochrona naturalnych komponentów środowiska”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
1.4.1	Opracowanie koncepcji programu zwiększenia zalesienia i zadrzewienia gminy	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	5.000 zł/rok	Gmina Pieńsk
1.4.2	Objęcie ochroną jako użytki ekologiczne obiektów w Dolinie Nysy i w Borach Dolnośląskich	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk
1.4.3	Kierowanie się w gminnej polityce zagospodarowania zasobami przyrody – zarówno w stosunku do obiektów chronionych, jak i w stosunku do całego terenu gminy	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk
1.4.4	Występowanie do wojewody o wprowadzenie pozostających w jego kompetencji form ochrony przyrody, szczególnie utworzenie obszaru chronionego krajobrazu obejmującego Bory Dolnośląskie	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 14 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.5 „Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
1.5.1	Skuteczne egzekwowanie przepisów ochrony środowiska wobec podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.2 Rozwój infrastruktury technicznej

W ramach 2 celu strategicznego „Rozwój infrastruktury technicznej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 2.1 Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich
- 2.2 Modernizacja systemu wodociągowego
- 2.3 Gazyfikacja miasta
- 2.4 Modernizacja i rozbudowa dróg i infrastruktury drogowej gminy
- 2.5 Rozwój bazy mieszkaniowej

Programy w zakresie celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich” przedstawiają się następująco:

- 2.1.1 Sanitacja miasta i gminy – II etap

Programy w zakresie celu operacyjnego 2.2 „Modernizacja systemu wodociągowego” przedstawiają się następująco:

- 2.1.2 Modernizacja elementów sieci wodociągowej w Pieńsku
- 2.1.2 Modernizacja stacji uzdatniania wody w Pieńsku

W ramach celu operacyjnego 2.3 „Gazyfikacja miasta” określono do realizacji program:

- 2.3.1 Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta

Programy w zakresie celu operacyjnego 2.4 „Modernizacja i rozbudowa dróg oraz infrastruktury drogowej” przedstawiają się następująco:

- 2.4.1 Modernizacja drogi 103792D Dłużyna Górna (Strzelno – Dłużyna Dolna)

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

- 2.4.2 Modernizacja drogi 103794D w Żarkach Średnich
- 2.4.3 Modernizacja drogi 103795D w Żarkach nad Nysą długości 384 mb
- 2.4.4 Modernizacja drogi 103796D Żarki nad Nysą długości 578 mb
- 2.4.50 Modernizacja drogi 2399D Bielawie Dolnej – Prędocice
- 2.4.6 Modernizacja drogi 2402D w Pieńsku (ul. Partyzantów – Świerczewskiego)
- 2.4.7 Modernizacja drogi 2404D Pieńsk – granica państwa długości 1070 mb
- 2.4.8 Modernizacja drogi w miejscowości Żarka nad Nysą – Kolonia (Łącznik) długości 1700 mb
- 2.4.9 Modernizacja drogi w Lasowie (Łącznik) długości 892 mb
- 2.4.10 Modernizacja drogi w Żarkach Średnich długości 1200 mb
- 2.4.11 Modernizacja drogi w Żarkach Średnich długości 650 mb
- 2.4.12 Modernizacja drogi w Stojanowie długości 860 mb
- 2.4.13 Modernizacja drogi Dłużyna Dolna – Stojanówek długości 3184 mb

Programy w zakresie celu operacyjnego 2.5 „Rozwój bazy mieszkaniowej” przedstawiają się następująco:

- 2.5.1 Opracowanie programu modernizacji istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych
- 2.5.2 Zaangażowanie gminy w budownictwo o charakterze socjalnym dla mniej zamożnych mieszkańców
- 2.5.3 Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych
- 2.5.4 Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w niezbędną sieć urządzeń uzbrojenia technicznego

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 15 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.1.1	Sanitacja miasta i gminy – II etap	2005-2007	Gmina Pieńsk	12 mln zł	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze unijne, budżet państwa, mieszkańcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 16 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.2 „Modernizacja systemu wodociągowego”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.2.1	Modernizacja elementów sieci wodociągowej w Pieńsku	2006-2008	Gmina Pieńsk	1,5 mln zł	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze unijne, budżet państwa
2.2.2	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Pieńsku	2005-2007	Gmina Pieńsk	2 mln zł	Gmina Pieńsk, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze unijne, budżet państwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 17 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.3 „Gazyfikacja miasta”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.3.1	Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta	2006-2010	Gmina Pieńsk, Zakład Gazowniczy	1,5 - 2 mln zł	Gmina Pieńsk, Zakład Gazowniczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 18 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.4 „Modernizacja i rozbudowa dróg i infrastruktury drogowej gminy”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.4.1	Modernizacja drogi 103792D Dłużyna Górna (Strzelno – Dłużyna Dolna)	2005-2007	Gmina Pieńsk	500.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.2	Modernizacja drogi 103794D w Żarkach Średnich	2005-2007	Gmina Pieńsk	1,0 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.3	Modernizacja drogi 103795D w Żarkach nad Nysą długości 384 mb	2005	Gmina Pieńsk	0,2 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.4	Modernizacja drogi 103796D Żarki nad Nysą długości 578 mb	2005	Gmina Pieńsk	0,5 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.5	Modernizacja drogi 2399D Bielawie Dolnej – Prędocice	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,6 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.6	Modernizacja drogi 2402D w Pieńsku (ul. Partyzantów – Świerczewskiego)	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,6 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.7	Modernizacja drogi 2404D Pieńsk – granica państwa długości 1070 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,3 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.4.8	Modernizacja drogi w miejscowości Żarka nad Nysą – Kolonia (Łącznik) długości 1700 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,6 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.9	Modernizacja drogi w Lasowie (Łącznik) długości 892 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,3 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.10	Modernizacja drogi w Żarkach Średnich długości 1200 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,3 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.11	Modernizacja drogi w Żarkach Średnich długości 650 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,2 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.12	Modernizacja drogi w Stojanowie długości 860 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	0,1 mln	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
2.4.13	Modernizacja drogi Dłużyna Dolna – Stojanówek długości 3184 mb	2006-2008	Gmina Pieńsk	1,0 mln	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 19 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.5 „Rozwój bazy mieszkaniowej”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
2.5.1	Opracowanie programu modernizacji istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	Od 2005 roku	Gmina Pieńsk, mieszkańcy	5.000 zł	Gmina Pieńsk
2.5.2	Zaangażowanie gminy w budownictwo o charakterze socjalnym dla mniej zamożnych mieszkańców	Od 2008 roku	Gmina Pieńsk	3 mln zł	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, budżet państwa
2.5.3	Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk
2.5.4	Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w niezbędną sieć urządzeń uzbrojenia technicznego	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.3 Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej

W ramach 3 celu strategicznego „Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 3.1 Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna
- 3.2 Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży
- 3.3 Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców
- 3.4 Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców
- 3.5 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego

Programy w zakresie celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna” przedstawiają się następująco:

- 3.1.1 Budowa hali sportowo – widowiskowej przy Gimnazjum w Pieńsku
- 3.1.2 Modernizacja boiska przy SP nr 1 w Pieńsku
- 3.1.3 Modernizacja stadionu miejskiego w Pieńsku
- 3.1.4 Unowocześnianie bazy dydaktycznej

W ramach celu operacyjnego 3.2 „Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży” przewiduje się do realizacji program:

- 3.2.1 Realizowanie projektów edukacyjnych w ramach współpracy z gminami partnerskimi w zakresie wymiany dzieci, młodzieży i nauczycieli

Programy w zakresie celu operacyjnego 3.3 „Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców” przedstawiają się następująco:

- 3.3.1 Wspieranie działań Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Pieńsku
- 3.3.2 Identyfikowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy – organizowanie wystaw, konkursów, prelekcji, gromadzenie eksponatów
- 3.3.3 Promocja i budowanie tożsamości mieszkańców przy zachowaniu wielowątkowości kulturalnej; organizacja imprez kulturalno – integracyjnych
- 3.3.4 Wydanie informatora kulturalno – sportowego gminy Pieńsk

W zakres celu operacyjnego 3.4 „Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców” wpisują się programy:

- 3.4.1 Remont świetlicy wiejskiej w Żarkach Średnich
- 3.4.2 Remont świetlicy wiejskiej w Bielawie Górnej
- 3.4.3 Remont świetlicy wiejskiej w Stojanowie
- 3.4.4 Remont świetlicy wiejskiej w Lasowie
- 3.4.5 Utworzenie pracowni internetowych w placówkach biblioteki gminnej

W ramach celu operacyjnego 3.5 „Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego” określono program:

- 3.5.1 Likwidacja barier architektonicznych uniemożliwiających korzystanie osobom niepełnosprawnym z obiektów użyteczności publicznej

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 20 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
3.1.1	Budowa hali sportowo – widowiskowej przy Gimnazjum w Pieńsku	2005-2007	Gmina Pieńsk, użytkownik budynku	5,5 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
3.1.2	Modernizacja boiska przy SP nr 1 w Pieńsku	2007-2008	Gmina Pieńsk	1 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, sektor prywatny, budżet państwa
3.1.3	Modernizacja stadionu miejskiego w Pieńsku	2007-2008	Gmina Pieńsk	1 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, sektor prywatny, budżet państwa
3.1.4	Unowocześnianie bazy dydaktycznej	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk	25.000 – 30.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 21 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.2 „Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
3.2.1	Realizowanie projektów edukacyjnych w ramach współpracy z gminami partnerskimi w zakresie wymiany dzieci, młodzieży i nauczycieli	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	20.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 22 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.3 „Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
3.3.1	Wspieranie działań Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Pieńsku	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	400.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
3.3.2	Identyfikowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy – organizowanie wystaw, konkursów, prelekcji, gromadzenie eksponatów	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	40.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
3.3.3	Promocja i budowanie tożsamości mieszkańców przy zachowaniu wielowątkowości kulturalnej; organizacja imprez kulturalno - integracyjnych	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	35.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
3.3.4	Wydanie informatora kulturalno – sportowego gminy Pieńsk	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	10.000 zł	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 23 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.4 „Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
3.4.1	Remont świetlicy wiejskiej w Żarkach Średnich	2007 rok	Gmina Pieńsk	100.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne sektor prywatny
3.4.2	Remont świetlicy wiejskiej w Bielawie Górnej	2006 rok	Gmina Pieńsk	40.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne sektor prywatny
3.4.3	Remont świetlicy wiejskiej w Stojanowie	2005 rok	Gmina Pieńsk	30.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne sektor prywatny
3.4.4	Remont świetlicy wiejskiej w Lasowie	2006 rok	Gmina Pieńsk	30.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne sektor prywatny
3.4.5	Utworzenie pracowni internetowych w placówkach biblioteki gminnej	2005-2006	Gmina Pieńsk	30.000 zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 24 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.5 „Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
3.5.1	Likwidacja barier architektonicznych uniemożliwiających korzystanie osobom niepełnosprawnym z obiektów użyteczności publicznej	Od 2005 roku	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.4 Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu

W ramach 4 celu strategicznego „Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 4.1 Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów
- 4.2 Powstanie i rozwój stref aktywności gospodarczej
- 4.3 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

Cel operacyjny 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów” zawiera następujące programy:

- 4.1.1 Opracowanie strategii pozyskiwania nowych inwestorów przez samorząd gminny
- 4.1.2 Rozwinięcie bazy informacyjnej i pomoc przy pozyskiwaniu środków pomocowych przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, poprawę infrastruktury technicznej i społecznej
- 4.1.3 Uzbrojenie działek pod działalność gospodarczą
- 4.1.4 Promocja gospodarcza
- 4.1.5 Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych
- 4.1.6 Tworzenie preferencji dla działających na terenie gminy i nowo powstających podmiotów gospodarczych

Programy w zakresie celu operacyjnego 4.2 „Powstanie i rozwój stref aktywności gospodarczej” przedstawiają się następująco:

- 4.2.1 Utworzenie stref aktywności gospodarczej i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną (energia elektryczna, gaz sieciowy, woda, kanalizacja) dostosowując do potrzeb inwestorów
- 4.2.2 Opracowanie programu promocji stref i pozyskiwanie inwestorów

Cel operacyjny 4.3 „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych” przewiduje się do realizacji programy:

4.3.1 Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z przedsiębiorcami w celu kojarzenia ofert, utworzenie forum współpracy na szczeblu gospodarczym: biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych

4.3.2 Sprzyjanie powstawaniu nowych miejsc pracy

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 25 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
4.1.1	Opracowanie strategii pozyskiwania nowych inwestorów przez samorząd gminny	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
4.1.2	Rozwinięcie bazy informacyjnej i pomoc przy pozyskiwaniu środków pomocowych przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, poprawę infrastruktury technicznej i społecznej	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, województwo dolnośląskie, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk
4.1.3	Uzbrojenie działek pod działalność gospodarczą	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, fundusze unijne, budżet państwa
4.1.4	Promocja gospodarcza	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe
4.1.5	Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
4.1.6	Tworzenie preferencji dla działających na terenie gminy i nowo powstających podmiotów gospodarczych	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 26 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.2 „Powstanie i rozwój stref aktywności gospodarczej”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
4.2.1	Utworzenie stref aktywności gospodarczej i wyposażenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną (energia elektryczna, gaz sieciowy, woda, kanalizacja) dostosowując do potrzeb inwestorów	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, inne	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, fundusze unijne inne
4.2.2	Opracowanie programu promocji stref i pozyskiwanie inwestorów	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 27 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.3 „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
4.3.1	Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z przedsiębiorcami w celu kojarzenia ofert, utworzenie forum współpracy na szczeblu gospodarczym: biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych	Działania ciągłe	Powiatowy Urząd Pracy, gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wg potrzeb	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
4.3.2	Sprzyjanie powstawaniu nowych miejsc pracy	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, PUP, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, PUP, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.5 Rozwój turystyki i rekreacji

W ramach 5 celu strategicznego „Rozwój turystyki i rekreacji” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 5.1 Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych
- 5.2 Rozwój infrastruktury turystycznej

W ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych” zostały wyszczególnione programy:

- 5.1.1 Optymalne wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów turystycznych
- 5.1.2 Stworzenie warunków do rekreacyjnego wykorzystania Doliny Nysy i Nysy Łużyckiej
- 5.1.3 Dostosowanie turystyki i rekreacji do naturalnej chłonności środowiska oraz ochrona najcenniejszych zespołów leśnych i parkowych (lub ich fragmentów) np. przez skoncentrowanie penetracji pieszej i rowerowej
- 5.1.4 Propagowanie tworzenia gospodarstw agroturystycznych

Programy w zakresie celu operacyjnego 5.2 „Rozwój infrastruktury turystycznej” przedstawiają się następująco:

- 5.2.1 Budowa kładki pieszo – rowerowej Pieńsk – Deschka
- 5.2.2 Budowa tras rowerowych na terenie gminy
- 5.2.3 Budowa ścieżki rowerowej trasa Odra – Nysa od granicy z Czechami do Szczecina
- 5.2.4 Utworzenie zagrody turystyczno – rekreacyjnej w Żarkach nad Nysą z wykorzystaniem obiektów powojkowych i akwenu wodnego „Żwirownia”

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 28 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
5.1.1	Optymalne wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów turystycznych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, inne	-	-
5.1.2	Stworzenie warunków do rekreacyjnego wykorzystania Doliny Nisy i Nisy Łużyckiej	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, mieszkańcy
5.1.3	Dostosowanie turystyki i rekreacji do naturalnej chłonności środowiska oraz ochrona najcenniejszych zespołów leśnych i parkowych (lub ich fragmentów) np. przez skoncentrowanie penetracji pieszej i rowerowej	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, Starostwo Powiatowe, Województwo Dolnośląskie, organizacje pozarządowe	20.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, Starostwo Powiatowe, Województwo Dolnośląskie, organizacje pozarządowe
5.1.2	Propagowanie tworzenia gospodarstw agroturystycznych	Od 2005 roku	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 29 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.2 „Rozwój infrastruktury turystycznej”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
5.2.1	Budowa kładki pieszo – rowerowej Pieńsk – Descha	2005-2006	Gmina Pieńsk, strona niemiecka, sektor prywatny	1,4 mln zł	Gmina Pieńsk, strona niemiecka
5.2.2	Budowa tras rowerowych na terenie gminy	Od 2005 roku	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, inne	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, fundusze unijne inne
5.2.3	Budowa ścieżki rowerowej trasa Odra – Nysa od granicy z Czechami do Szczecina	2005-2006	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, inne	300.000 zł	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, fundusze unijne inne
5.2.4	Utworzenie zagrody turystyczno – rekreacyjnej w Żarkach nad Nysą z wykorzystaniem obiektów powojсковych i akwenu wodnego „Żwirownia”	2005-2006	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, inne	3 mln zł	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, inne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.6 Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W ramach 6 celu strategicznego „Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

6.1 Poprawa warunków produkcji rolnej

6.2 Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej

Programy w zakresie celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej” przedstawiają się następująco:

6.1.1 Restrukturyzacja rolnictwa

6.1.2 Intensyfikacja produkcji rolnej przez wprowadzanie nowych technologii produkcji roślinnej (głównie ogrodnictwa i sadownictwa)

6.1.3 Utrzymanie produktywności gleb przez modernizację urządzeń melioracyjnych, budowę zbiorników retencyjnych, odtworzenie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych oraz przy ciekach wodnych

6.1.4 Wzrost lesistości obszaru gminy przez zalesianie tych gruntów rolnych, które cechują się niską przydatnością rolniczą i wymagają dużych nakładów ekonomicznych w stosunku do otrzymywanych efektów

Programy w zakresie celu operacyjnego 6.2 „Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej” przedstawiają się następująco:

6.2.1 Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów w zakresie ochrony środowiska

6.2.2 Inwestycje i modernizacje w gospodarstwach rolnych

6.2.3 Rozbudowa i adaptacja obiektów powojkowych w Dłużynie Górnej i Zarce nad Nysą w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego, przechowalnictwa i usług na rzecz rolnictwa

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 30 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
6.1.1	Restrukturyzacja rolnictwa	Działania ciągłe	Sektor prywatny, gmina Pieńsk	Wg potrzeb	Sektor prywatny
6.1.2	Intensyfikacja produkcji rolnej przez wprowadzanie nowych technologii produkcji roślinnej (głównie ogrodnictwa i sadownictwa)	Działania ciągłe	Sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Sektor prywatny
6.1.3	Utrzymanie produktywności gleb przez modernizację urządzeń melioracyjnych, budowę zbiorników retencyjnych, odtworzenie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych oraz przy ciekach wodnych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, inne	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, fundusze unijne inne
6.1.4	Wzrost lesistości obszaru gminy przez zalesianie tych gruntów rolnych, które cechują się niską przydatnością rolniczą i wymagają dużych nakładów ekonomicznych w stosunku do otrzymywanych efektów	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, Nadleśnictwo Pieńsk, organizacje pozarządowe, województwo dolnośląskie, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, Fundusz Ochrony gruntów Rolnych i Leśnych, sektor prywatny, mieszkańcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 31 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.2 „Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
6.2.1	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów w zakresie ochrony środowiska	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, mieszkańcy	Wg potrzeb	Sektor prywatny, fundusze unijne, mieszkańcy
6.2.2	Inwestycje i modernizacje w gospodarstwach rolnych	Na bieżąco	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, mieszkańcy, możliwy udział województwa dolnośląskiego	Wg potrzeb	Sektor prywatny, fundusze unijne, mieszkańcy
6.2.3	Rozbudowa i adaptacja obiektów powojennych w Dłużynie Górnej i Żarce nad Nysą w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego, przechowalnictwa i usług na rzecz rolnictwa	2005-2006	Gmina Pieńsk, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

8.7 Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy

W ramach 7 celu strategicznego „Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 7.1 Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju
- 7.2 Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych
- 7.3 Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem

Programy w zakresie celu operacyjnego 7.1 „Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju” przedstawiają się następująco:

- 7.1.1 Edukacja dotycząca pozyskiwania środków z zewnątrz
- 7.1.2 Rozwijanie i nawiązywanie nowych kontaktów zagranicznych pod kątem realizacji wspólnych inicjatyw gospodarczych, kulturalnych i oświatowych

W ramach celu operacyjnego 7.2 „Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych” zostały wyszczególnione programy:

- 7.2.1 Stwarzanie warunków do większego zaangażowania się mieszkańców w tworzenie prawa miejscowego (spotkania otwarte, konsultacje)
- 7.2.2 Sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego i niezbędnych planów miejscowych
- 7.2.3 Rewitalizacja śródmieścia Pieńska

**Cel operacyjny 7.3 „Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem”
przewiduje do realizacji programy:**

7.3.1 Utrzymanie aktualnych stron internetowych

7.3.2 Prowadzenie biuletynu gminnego

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 32 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.1 Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
7.1.1	Edukacja dotycząca pozyskiwania środków z zewnątrz	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, województwo dolnośląskie, organizacje pozarządowe, inne	Min. 5.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, województwo dolnośląskie, organizacje pozarządowe, inne
7.1.2	Rozwijanie i nawiązywanie nowych kontaktów zagranicznych pod kątem realizacji wspólnych inicjatyw gospodarczych, kulturalnych i oświatowych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, dyrektorzy placówek oświatowych, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Pieńsk, organizacje pozarządowe, dyrektorzy placówek oświatowych, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 33 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.2 „Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
7.2.1	Stwarzanie warunków do większego zaangażowania się mieszkańców w tworzenie prawa miejscowego (spotkania otwarte, konsultacje)	Na bieżąco	Gmina Pieńsk	-	-
7.2.2	Sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego i niezbędnych planów miejscowych	2005-2006	Gmina Pieńsk	300.000 zł	Gmina Pieńsk
7.2.3	Rewitalizacja śródmieścia Pieńska	2006-2008	Gmina Pieńsk, sektor prywatny, mieszkańcy	2 mln zł	Gmina Pieńsk, fundusze unijne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 34 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.3 „Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem”

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)	Szacunkowy koszt realizacji	Źródła finansowania
7.3.1	Utrzymanie aktualnych stron internetowych	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk	-	-
7.3.2	Prowadzenie biuletynu gminnego	Działania ciągłe	Gmina Pieńsk	5.000 zł/rok	Gmina Pieńsk, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta i Gminy Pieńsk

9. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Oczekiwane przez gminę wskaźniki osiągnięć planu służą zmierzeniu osiągnięcia celów szczegółowych zdefiniowanych w dokumencie pt. Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (priorytet 3, działanie 3.1).

Plan Rozwoju Lokalnego jest niezbędnym załącznikiem w przypadku składania wniosku w ramach działania 3.1 i 3.2 ze ZPORR.

Głównym celem działania 3.1 jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich (obszary wiejskie to obszary usytuowane poza granicami administracyjnymi miast) i małych miast do 20 tys. mieszkańców. Dodatkowo określone są następujące cele szczegółowe działania:

- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców wsi i małych miast
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej.

Do pomiaru tychże szczegółowych celów służą wskaźniki produktu i rezultatu, mierzące natychmiastowe efekty dotyczące bezpośrednich beneficjentów finansowanych działań.

Głównym celem działania 3.2 jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych.

Produktem jest bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość drogi, zwiększona nośność mostu, przepustowość stacji uzdatniania wody, długość gazociągu, oddana do użytku powierzchnia itp.). Beneficjent opisuje inwestycje i inne dobra powstałe, bądź pozyskane w ramach projektu i które po zakończeniu implementacji projektu przełożą się na rezultaty. Produkty muszą zostać skwantyfikowane. Należy więc odpowiedzieć jakie usługi będzie świadczył produkt oraz jakie dobra materialne zostaną oddane dzięki realizacji projektu.

Rezultatami są korzyści jakie wynikną dla beneficjenta bezpośrednio po zakończeniu projektu w związku ze zrealizowanymi działaniami, tj. dostarczonymi usługami/dostawami materialnymi/inwestycjami.

Oddziaływaniem nazywa się długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów projektu.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Przykładowe wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików),
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przepompowni ścieków,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków,
- Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych stacji uzdatniania wody,
- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg gminnych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych skrzyżowań,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych utwardzonych poboczy,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych chodników,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych punktów oświetleniowych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przejść dla pieszych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów dydaktycznych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów sportowych,

Przykładowe wskaźniki rezultatów:

- Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów,
- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej,
- Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy,
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej,

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

-
- Stosunek ilości budynków podłączonych do kanalizacji do wszystkich budynków w gminie,
 - Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków,
 - Ilość oczyszczonych ścieków,
 - Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy,
 - Liczba gospodarstw domowych/ budynków podłączonych do sieci wodociągowej,
 - Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej,
 - Długość sieci wodociągowej na terenie gminy,
 - Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu do wszystkich budynków w gminie,
 - Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody,
 - Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem stacji uzdatniania wody,
 - Poziom wskaźników fizykochemicznych uzdatnionej wody,
 - Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu do wszystkich budynków w gminie,
 - Liczba nowych przedsiębiorstw na obszarze zdefiniowanym przez beneficjenta,
 - Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne w wyniku realizacji inwestycji,
 - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej,
 - Natężenie ruchu na drodze,
 - Liczba dzieci w przedszkolach i uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury,
 - Liczba osób korzystających z obiektów sportowych, bibliotek

Przykładowe wskaźniki oddziaływania:

- Liczba nowych miejsc pracy,
- Liczba nowych przedsiębiorstw,
- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych,
- Ilość wody skonsumowanej,
- Liczba osób, które na miejscu ukończyły, gimnazjum, szkołę podstawową,
- Liczba imprez sportowych,
- Liczba uczestników imprez sportowych

10. System wdrażania, sposoby i wskaźniki monitorowania

10.1 Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej oraz system wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Pieńsk. Gmina, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE, jest zobowiązana przestrzegać zasady i procedury wspólnotowe, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999r. nr 1260/1999 wprowadzające ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących z UE.

Istotnym jest, aby wdrażanie PRL-u stało się elementem systemu zarządzania gminą. Zadania zapisane w Planie dotyczą gminy Pieńsk, niektóre jednak obejmują także inne jednostki administracyjne. Niezbędna jest więc współpraca z podmiotami zewnętrznymi, m.in. samorządami gmin sąsiednich, Starostwem Powiatowym, a także organizacjami gospodarczymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami działającymi na terenie gminy.

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie PRL jest Burmistrz i Urząd Miasta i Gminy Pieńsk. Urząd Miasta i Gminy odpowiedzialny będzie za:

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

-
- Kreowanie i składanie wniosków aplikacyjnych o pomoc z funduszy UE,
 - Kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodność z procedurami, z zapisami PRL,
 - Realizację projektów,
 - Monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
 - Komunikację społeczną

Istotna jest również współpraca z powiatowymi i gminnymi służbami finansowymi, geodetami, specjalistami w zakresie prawa, urbanistyki i infrastruktury technicznej.

Opracowany PRL będzie aktualizowany na bieżąco, co wynika ze zmieniających się realiów i realizacji poszczególnych zadań oraz pojawiania się nowych problemów.

10.2 System monitorowania PRL-u

W celu właściwego wdrażania Planu niezbędny jest **monitoring**. Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze gminy.

Wdrożeniem działań związanych z realizacją PRL będzie zajmował się Burmistrz. Odpowiednim stanowiskom w Urzędzie Miasta i Gminy przypisana będzie bezpośrednia odpowiedzialność za podejmowanie działań wynikających z planów realizacyjnych PRL. Nadzór nad wdrażaniem Planu będzie sprawować Rada Miasta. Raz w roku, na sesji absolutoryjnej, Burmistrz będzie zdawał sprawozdanie z postępów w realizacji PRL. Co 2-3 lata powinien zostać przeprowadzony audyt, który na podstawie obiektywnych wskaźników odniesie się do zaawansowania PRL w gminie.

10.3 Komunikacja społeczna

Funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej realizację PRL będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników Urzędu Miasta i Gminy Pieńsk. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- Ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji PRL,
- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach PRL,
- Zapewnienie zgodności realizacji PRL z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia działań w zakresie informacji i promocji PRL,
- Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi,
- Przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania PRL,
- Zbieranie informacji o nieprawidłowościach w realizacji PRL,
- Dokonywanie oceny ex-post po zakończeniu realizacji kolejnych etapów PRL,
- Inicjowanie aktualizacji PRL,
- Działania z zakresu Public Relations i promocja PRL.

10.4 Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Do kreowania wizerunku Gminy Pieńsk oraz jej działań zawartych w PRL należy wykorzystać następujące instrumenty strategii informacyjnej:

- Konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowanie wiedzy,

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

-
- Wizytacje i ekspozycje projektów wspieranych finansowo przez UE z funduszy strukturalnych,
 - Informowanie o projektach oraz ich promocja wśród potencjalnych beneficjentów,
 - Serwisy internetowe,
 - Współpraca z mediami,
 - Prasa lokalna

BIBLIOGRAFIA:

1. Narodowy Plan Rozwoju,
2. Plan Gospodarki Odpadami Miasta i Gminy Pieńsk, P.P.H.U. „EKO-KART” s.c w Jeleniej Górze Jelenia Góra, lipiec 2004r.,
3. Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina miejsko-wiejska Pieńsk. US we Wrocławiu, Wrocław, grudzień 2003
4. Program Ochrony Środowiska Gminy Pieńsk, P.P.H.U. „EKO-KART” s.c w Jeleniej Górze Jelenia Góra, wrzesień 2004r.,
5. Program Rozwoju Oświaty w Mieście i Gminie Pieńsk, grudzień 2000r.,
6. Reguński J.: Władze lokalne a rozwój gospodarczy, Warszawa 2000,
7. Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego z 2003 roku,
8. Strategia Rozwoju Gminy Pieńsk,
9. Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 25 sierpień 2004,

ŹRÓDŁA INTERNETOWE:

1. www.piensk.prx.pl,
2. www.stat.gov.pl,

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

WYKAZ TABEL:

Tabela 1 Ruch naturalny ludności i migracje w gminie Pieńsk w latach 1999 i 2002.....	7
Tabela 2 Rozwój ludnościowy gminy Pieńsk w latach 1995-2004.....	8
Tabela 3 Struktura bezrobotnych w gminie Pieńsk według wieku).....	9
Tabela 4 Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w 2002 roku na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego.....	13
Tabela 5 Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Pieńsk w 2002 roku.....	14
Tabela 6 Liczba uczniów i nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych gminy Pieńsk.....	19
Tabela 7. Ludność gminy Pieńsk według poziomu wykształcenia w wartościach bezwzględnych i w ujęciu procentowym	22
Tabela 8 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w 2002r.....	27
Tabela 9 Struktura działalności gospodarczej wg sekcji EKD w latach 1990 – 2002.....	28
Tabela 10 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza”.....	41
Tabela 11 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.2 „Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami”.....	42
Tabela 12 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.3 „Mieszkańcy świadomi ekologicznie”.....	43
Tabela 13 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.4 „Ochrona naturalnych komponentów środowiska”.....	44
Tabela 14 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.5 „Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska”.....	45
Tabela 15 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich”.....	48
Tabela 16 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.2 „Modernizacja systemu wodociągowego”.....	49

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 17 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.3 „Gazyfikacja miasta”..	50
Tabela 18 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.4 „Modernizacja i rozbudowa dróg i infrastruktury drogowej gminy”	51
Tabela 19 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.5 „Rozwój bazy mieszkaniowej”	53
Tabela 20 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna”	56
Tabela 21 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.2 „Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży”	57
Tabela 22 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.3 „Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców”	58
Tabela 23 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.4 „Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców”	59
Tabela 24 Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.5 „Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego”	60
Tabela 25 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów”	63
Tabela 26 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.2 „Powstanie i rozwój stref aktywności gospodarczej”	65
Tabela 27 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.3 „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych”	66
Tabela 28 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych”	68
Tabela 29 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.2 „Rozwój infrastruktury turystycznej”	69
Tabela 30 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej”	71
Tabela 31 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.2 „Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej”	72

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pieńsk

Tabela 32 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.1 Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju.....	75
---	-----------

Tabela 33 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.2 „Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych”.....	76
--	-----------

Tabela 34 Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.3 „Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem”.....	77
--	-----------